הלכה · משנה תורה · מפרשים · יד איתן · ספר קניין

יד איתן על משנה תורה, הלכות עבדים

רבי אברהם משכיל לאיתן

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

יד איתן על משנה תורה, הלכות עבדים

רבי אברהם משכיל לאיתן

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/יד-איתן-על-משנה-תורה-הלכות-עבדים/
הקובץ נוצר ב־21 בנובמבר 2026 מגרסה 202611200317-v39 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
הלכה א 4
הלכה ב 4
הלכה ז 4
פרק ב 4
הלכה ה 4
הלכה ח 4
הלכה יב 5
פרק ג 5
הלכה א 5
הלכה ה 5
פרק ד 5
הלכה ד 5
הלכה יג 5

פרק א

הלכה א

אא"כ צריך לאכלן. נשאל ע"ז הרדב"ז בתשובה סי' ב' אלפים נ"ח דמאי ימכור עצמו לאכול כיון שהאדון חייב לזונו ונדחק ביישובו. ול"נ דמשכחת לה שצריך המעות לאכלן עתה ומוכר א"ע עכשיו ע"מ שתתחיל זמן של השעבוד לאחר זמן שיאכלם:

הלכה ב

ולא עבד כנעני מפני החשד. עיין לקמן פ"ט ה' ו':

שם. ואין הגר נקנה בע"ע שנאמר כו'. **עיין לקמן ספ"ב**:

שם במ"ל ד"ה וכן כו'. מהא דאמרי' בפ"ק דמציעא כו'. וכן בגיטין ס"ה:

הלכה ז

ישראל שלא נמכר מותר להשתמש בו כעבד. הכ"מ לא הראה מקורו והוא בת"כ לא תעבוד בו עבודת עבד אבל עובד אתה בבן חורין עבודת עבד:

פרק ב

הלכה ה

חלה פחות מארבע שנים עולין למנין שש אבל אם חלה ארבע שנים חייב להשלים כל ימי החולי. ועיין במשנה למלך שהוקשה לו דמניין זה דאם חלה ד' שנים חייב להשלים כל השנים דאימא דאין חייב להשלים רק שנה הרביעית כי היכי דאם לא נחלה רק שלש דא"ח להשלימן כלל ונראה דיש ללמוד כן מברייתא דמכילתא דתניא התם שש שנים יעבוד להביא את החולי. וע"כ ל"ק שיעבוד בימי החולי שא"י אלא לענין שישלימן כשיבריא. וכגון שחלה ארבע שנים. ומדקמרבי ליה מקרא דשש שנים יעבוד ש"מ דצריך להשלים כל שש וכמ"ש רבינו:

הלכה ח

שנאמר כסף ממכרו בכסף הוא נגאל מיד העכו"ם ואינו נגאל בשוה כסף. עיין בכס"מ שיצא לו מהירושלמי אך הוא לכאורה נגד תלמודא דידן כמ"ש הלח"מ והניח בצ"ע. ובס' פני יהושע מיישב דל"פ אהדדי דבירושלמי איירי שקנאו בכסף ממש אז צריך ליתן לו ג"כ כשיוצא ממנו כסף ממש ולא שוה כסף ובכה"ג איירי ג"כ רבינו. משא"כ היכא שקנאו בתחילה בשוה כסף נגאל ג"כ בשוה כסף ובהכי איירי סוגייא דבבלי בפ"ק דקידושין. ויש להביא ראיה דלפ"ז תתיישב קושיית התוס' בריש מכילתין דאיך ילפינן

דבקידושין ש"כ ככסף מנזקין וע"ע דהוו ב' כתובים הבאין כאחד ולפ"ד רבינו לא הוו ב' כתובים דהא איצטריך למכתב תרווייהו כיון שיש חילוק בע"ע שאין בנזקין:

הלכה יב

ואינו צריך שטר אפילו חלה כו'. וכן הוא במכילתא:

פרק ג

הלכה א

להוציא שומרת יבם שאינה אשתו עמו כו'. עיין פ"ב דסוטה:

הלכה ה

ואינו יכול ליתן לו שתי שפחות כו'. עיין פ' י"ז דאיסורי ביאה הלכה י"ג:

פרק ד

הלכה ד

אמה העבריה עובדת שש שנים כעבד עברי. ועי' במ"ל בפרק ב' דאישות שהביא מחלוקת בהנך שש שנים דעבד עברי אם הן מע"ל דוקא ואין כלין אלא כשהגיע השעה שנמכר לו או שכלין בתחלת ליל יום שנמכר בו למחר, ויש להוכיח כדעה זו מלשון הברייתא דפ"ק דקידושין והעתיקה רבינו לקמן בפרק זה הלכה ז' גבי מצות יעוד דאומר לה בפני שנים הרי את מקודשת לי אפילו בסוף שש סמוך לשקיעת החמה ואי איתא דבעינן מע"ל דשעות מאי איריא שקיעת החמה דנקט הא זימנין דסוף שש כלין בתחילת היום או באמצעו כעת שנמכר אלא ש"מ דלעולם הן כלין בשקיעת החמה של יום שנמכר למחרתו:

הלכה יג

בלח"מ: לא מצאתי לו מקום. ועיין מ"ש הרדב"ז בתשובותיו סוף ח"ב: